

Het vertrekpunt is plant en bloem

Atelier Bloem: het klinkt artistiek en dat is het ook, maar toch ook weer niet helemaal. MBO Nijmegen (Helicon) biedt sinds dit schooljaar een nieuwe opleiding arrangeur/decorateur aan. Creatiever en breder moet het zijn. Niet alleen bloemwerk, maar projectmatig werken met bloemen en vormgeving. “Er zit iets artistieks in, maar het blijft ambachtelijk. We zijn geen kunstacademie.”

Vijftien leerlingen uit de tweede klas van het MBO Nijmegen zijn dit jaar gestart met de opleiding arrangeur/decorateur. Op deze woensdag in maart zijn ze divers bezig. Sommigen werken aan hun ‘draad’ werkstuk, anderen zijn bezig met theorie. Christina van Binsbergen legt de laatste hand aan haar etalagepresentatie. Ze maakt er zelf foto’s van. “Meneer, ik krijg de etalage er niet helemaal op”, meldt ze als docent Arie Verhoeven haar voorbijloopt op weg naar het lokaal. “Er zit een zoomlens op, hè”, zegt Verhoeven langs zijn neus weg. Christina probeert het weer: “O, ja, zo lukt het wel.” “Je moet ze niet alles direct

voorkauwen,” benadrukt Verhoeven later, “ze hebben een instructie voor de camera gehad en ze hebben er al veel mee gewerkt. Ze moet het nu verder zelf uitvinden.” Een drietal leerlingen werkt zelfstandig in de kantine. “Ze hebben de neiging alles samen te doen”, zegt Verhoeven.

Planning

Arie Verhoeven, docent handvaardigheid en Henri ten Have, praktijkdocent Bloemschikken, draaien samen de Ateliergroep. Dit schooljaar is de opleiding arrangeur/decorateur gestart in het tweede leerjaar. De leerlingen zijn vanaf de havo ingestroomd of

vanuit het eerste jaar van het mbo. De niveau-4 opleiding is driejarig. Dit schooljaar stromen er leerlingen in vanuit de eerste klas en leerlingen met een havo-vooropleiding. De bedoeling is dat de opleiding in de toekomst voor havo-leerlingen tweejarig wordt. Voor Verhoeven en Ten Have is deze manier van werken nieuw en dus behoorlijk wennen. Het kwetsbare punt is al snel duidelijk: leerlingen vinden het heel moeilijk om te plannen. Verhoeven: “Ik kijk met verbazing hoe slecht deze leerlingen kunnen plannen. Ze hebben daarnaast de neiging zoveel mogelijk samen te doen en gaan daardoor vaak heel inefficiënt met hun tijd om.” Ten Have: “Ze laten te snel de planning los. Sommige leerlingen zijn heel perfectionistisch en werken daardoor veel te lang aan een onderdeel door.”

Iets artistieks

Plannen is echter essentieel voor de opleiding die bewust wordt aangeboden in grotere eenheden. Deze periode van zes weken werken de leerlingen aan het thema ‘huwelijk’. Naast het maken van bloemwerk zijn onderdelen als etaleren, tekenen, kunstgeschiedenis, verkoop en plantenkennis onderdeel van het thema. Niet alleen een nieuwe opleiding, maar ook een nieuwe didactiek, licht John van de Ven, opleidingscoördinator bloemschikken toe. “Voor deze

FOTO: MARIJKE VAN KERKHOVEN

▲ **Docent Arie Verhoeven:** “Je moet ze niet alles direct voorkauwen.”

creatieve opleiding leek het een goed idee om uit de lessentabel te ontsnappen.” De opleiding is ook vakinhoudelijk nieuw. Twee jaar geleden staken docenten uit Vught en Nijmegen de hoofden bij elkaar. De deelkwalificaties werden versleuteld in een nieuwe opleiding. Er was behoefte aan nieuwe leerlingen en met deze opleiding hoopt het MBO Nijmegen meer leerlingen uit de stad aan te trekken. Van der Ven: “In Vught bleek er niet voldoende belangstelling voor te bestaan, hier is de opleiding dit jaar gestart.” De leerlingen gaan vier dagen naar school en lopen een dag stage. De vier dagen op school zijn verdeeld: twee dagen voor de praktijk en twee dagen voor de theorie. Op de twee praktijkdagen kunnen de leerlingen zelf hun tijd indelen. Van de Ven: “De leerlingen werken projectmatig met bloemen. Het vertrekpunt is plant en bloem, maar het gaat meer om vormgeving. Je kunt daarbij denken aan aankle-

ding van winkels, beurzen of bedrijfsfeesten. Het is geen kunstacademie, maar er zit zeker iets artistieks in. Trekt het de leerling bij nader inzien toch niet aan, dan kunnen ze nog altijd aan de slag in de bloemenzaak.”

Onrustig

Christina van Binsbergen is inmiddels klaar met het fotograferen van ‘haar’ etalage. Samen met haar groepsgenoten Lieke Aarts, Marloes Smits en Jouelle Cuppen zit ze in de kantine. Lieke heeft Christina geholpen met de etalage, Marloes en Jouelle zijn vanochtend in de mediatheek geweest om plaatjes te zoeken over draadgebonden bloemwerk. De opleiding is heel creatief, daar zijn de vier leerlingen het over eens: en dat is ook echt leuk. Ze maken echter een onrustige indruk: het werk van de vorige periode is nog niet helemaal af en de huidige opdrachten beginnen

te dringen. Om aan het eind van het schooljaar een beurs in te kunnen richten, moet er nu echt begonnen worden. Bij de suggestie dat er misschien beter gepland moet worden, buitelen de antwoorden over elkaar heen. Jouelle: “De leerkrachten zijn niet altijd duidelijk wat ze van je verwachten.” Marloes: “De opdrachten zijn echt veel te lang. Je kunt merken dat het voor de docenten ook nieuw is.” Lieke: “De vrijheid is te groot. We zijn nu veel zelfstandiger dan vorig jaar, maar dat is niet altijd fijn hoor.”

Discipline

In het atelier zijn Marije Karrenbeld, Jessica Mansier en Gera Pruyn bezig met hun draadwerk. Jessica ontwerpt haar eigen ‘milariamug’ en bij Gera is er sprake van een kruising tussen een varken en een vlieg. Dat is ook de reden dat het beestje ietwat topzwaar uitvalt. Gera is afkomstig van de Groenschool in Den Bosch en ook Jessica volgde een vmbo-groenopleiding. Marije volgde eerst een hoveniersopleiding en stroomde door naar Larenstein. Toen dat niet beviel, viel haar keuze op de mogelijkheid in Nijmegen in het tweede jaar in te stromen. Marije: “Ik ontdekte dat ik vooral goed ben in het werken met mijn handen. Het hovenierswerk vond ik te zwaar en dit leek me heel creatief. En dat is het ook.” Voor Marije is het als 23-jarige weer wennen om een →

FOTO: MARIJKE VAN KERKHOVEN

“Er was behoefte aan nieuwe leerlingen en met deze opleiding hoopt het MBO Nijmegen meer leerlingen uit de stad aan te trekken.”

▲ **Jessica Mansier werkt in het Atelier aan haar ‘milariamug’**

opleiding te volgen. Jessica voelt zich na het eerste jaar in Nijmegen nu erg in het diepe gegooid. “Vooral in de vorige periode was het echt allemaal veel te veel. Het is wel eens moeilijk om daar de discipline voor op te brengen.” Marije vindt dat er voldoende begeleiding is door de docenten, “maar daar moet je wel zelf naar vragen.” “Ja,” zegt Gera, “en dat doe ik dus niet.” Gedurende het schooljaar zien de leerlingen wel verbeteringen. Marije: “Er wordt nu vermeld in welke bronnen je iets kunt vinden en je krijgt uitstel als er iets niet af is.”

Onzekerheden

Henri ten Have en Arie Verhoeven beamen dat het zoeken is naar de juiste gradatie in begeleiding en planning en dat ze het in het begin misschien wel eens iets te veel hebben losgelaten. Als groot voordeel zien ze dat de zelf verworven informatie bij de leerlingen beter beklijft. Opleidingscoördinator John van de

Ven herkent de kritiek van de leerlingen ook. Bij de inschatting van het benodigde aantal lessen is misschien wel eens de plank misgeslagen. “Bovendien,” merkt hij op, “is het voor de leerlingen heel moeilijk om met onzekerheden om te gaan. We zijn daarover ook nog zelf in discussie: in hoeverre gooi je het open. Aan de andere kant zie ik wel dat de leerlingen vaak al om half drie weg zijn. De tijd kan door hen vaak beter benut worden.”

Stage

De controle over het onderwijsproces is een moeilijk punt in de nieuwe opleiding. Al doende wordt door de docenten de nodige ervaring opgedaan. De begeleiding is intensief en vergt veel overzicht. Ondanks de steun van de directie valt het ook niet altijd mee de opleiding overeind te houden in een gewoon lesrooster voor de andere opleidingen. Van de Ven: “Ook daarin lopen we tegen de grenzen aan, bijvoorbeeld bij de beschikbaarheid van lokalen over een hele dag.” Het lastigste punt in de nieuwe opleiding, erkent Van de Ven, is wel het vinden van voldoende

geschikte stageplaatsen. “De stages zouden eigenlijk ook gelopen moeten worden in bedrijven die iets met vormgeving doen. Denk bijvoorbeeld aan interieurdecorateurs, fotografen, meubelzaken. Het blijkt echter moeilijk te zijn om in een ander vakgebied stage te lopen. De stagemarkt is zwak en de stagebieders zoeken niet in deze omgeving. Lukt het dus niet om zo’n stageplaats te vinden dan laten we ze bij een bloemist stage lopen.”

Vrijheid

Ondanks het feit dat Marije en Jessica nog geen stageplaats in het vakgebied hebben gevonden, zijn ze toch blij met hun keuze voor de opleiding. Ondanks de nadelen geeft de vrijheid juist veel kansen, vinden ze. Ook Gera vond nog geen stageplaats in het vakgebied. Ze heeft moeite met de vrijheid. Door haar intensieve werk in een bloemenzaak en de mogelijkheden die daar liggen, is de motivatie om naar school te gaan kleiner geworden. “Vorig jaar was het allemaal heel dwingend, nu juist vrij. Ik vind dat moeilijk, ergens heb ik liever dat ze meer achter me aan zitten, aan de andere kant is die vrijheid toch ook juist weer erg fijn.” ∞

Marijke van Kerkhoven